

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
493-14

meddelad i Stockholm den 19 januari 2015

SÖKANDE

1. AA

2. BB

3. CC

KLANDRAT AVGÖRANDE

Regeringens (Miljödepartementet) beslut den 31 oktober 2013, M2012/1297/Me, i fråga om Hjortmarka naturreservat, Alingsås kommun, se bilaga (här borttagen)

SAKEN

Rättsprövning

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen förklarar att regeringens beslut ska stå fast.

Dok.Id 155002

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00

E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:30

YRKANDE M.M.

AA, BB och CC ansöker om rättsprövning och anför till stöd för sin talan bl.a. följande. Kommunen fattade beslutet om att inrätta reservatet på felaktiga underlag. Budgeten begränsades från början till ett statligt bidrag på tre miljoner kr om kommunen bidrog med lika mycket. I dag har beviljade anslag för bildandet av naturreservatet passerat tio miljoner kr. Följderna av att inkludera fastigheten Bälinge 1:9 i naturreservatet möter inte miljöbalkens krav utan leder till motsatta resultat. Som medborgare bör man också ha rätt till en tydlig motivering av ett beslut, särskilt när det går den enskilde emot. Regeringen har valt att i allmänna ordalag peka på det allmännas intresse utan att specifikt lyfta fram några verkliga värden som motbevisar anförda argument för att fastigheten inte ska ingå i naturreservatet.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Enligt 1 § lagen (2006:304) om rättsprövning av vissa regeringsbeslut får en enskild ansöka om rättsprövning av sådana beslut av regeringen som innefattar en prövning av den enskildes civila rättigheter eller skyldigheter i den mening som avses i artikel 6.1 i Europakonventionen. Enligt 7 § samma lag ska Högsta förvaltningsdomstolen upphäva regeringens beslut om beslutet strider mot någon rättsregel på det sätt som sökanden har angett eller som klart framgår av omständigheterna. Detta gäller dock inte om det är uppenbart att felet saknar betydelse för avgörandet.

Rättsprövningen innefattar, förutom ren lagtolkning, även sådana frågor som faktabedömning och bevisvärdering samt frågan om beslutet strider mot kraven på saklighet, opartiskhet och allas likhet inför lagen. Prövningen omfattar också fel i förfarandet som kan ha påverkat utgången i ärendet. Om de tillämpade

rättsreglerna är så utformade att det föreligger en viss handlingsfrihet vid beslutsfattandet, omfattar rättsprövningen frågan om beslutet ryms inom handlingsfriheten (jfr prop. 1987/88:69 s. 23–25 och 234).

Enligt 7 kap. 4 § första stycket miljöbalken får ett mark- eller vattenområde av länsstyrelsen eller kommunen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. I andra stycket samma paragraf anges att ett område som behövs för att skydda, återställa eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter också får förklaras som naturreservat. I ett beslut om att bilda naturreservat ska, enligt 5 §, skälen för beslutet anges liksom de inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden som behövs för att uppnå syftet med reservatet. Enligt 25 § första meningen ska vid prövning av frågor om skydd av områden enligt sjunde kapitlet miljöbalken hänsyn tas även till enskilda intressen. Av paragrafens andra mening framgår att en inskränkning i enskilds rätt att använda mark eller vatten som grundas på skyddsbestämmelse i kapitlet därför inte får gå längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

De i målet tillämpliga bestämmelserna i miljöbalken är allmänt hållna och ger myndigheterna ett förhållandevis stort utrymme för bedömningar. I målet har inte kommit fram att regeringen vid beslutsfattandet skulle ha felbedömt fakta eller överskridit gränserna för det handlingsutrymme som de aktuella bestämmelserna ger eller att det vid handläggningen har förekommit något fel som kan ha påverkat utgången i ärendet.

Regeringens beslut kan inte anses strida mot någon rättsregel på det sätt som sökandena har angett. Det framgår inte heller klart av omständigheterna i målet

att beslutet på annat sätt strider mot någon rättsregel. Regeringens beslut ska därför stå fast.

I avgörandet har deltagit justitieråden Mats Melin, Eskil Nord,
Christer Silfverberg, Elisabeth Rynning och Inga-Lill Askersjö.

Målet har föredragits av justitiesekreteraren Paul Sjögren.